

LEERGANG

‘Met gezond verstand’

‘Veerkracht en adaptiviteit in het noordelijke gezondheidslandschap’

Berenschot

1. EEN INSPIREREND INITIATIEF DAT NODIG IS

Leergang 'Met gezond verstand'

Het gezondheidslandschap in Noord-Nederland staat voor grote uitdagingen. Hoe gaan we om met grote gezondheids crises. Maar er is meer dan dat. De gezondheidsverschillen die in Noord-Nederland bestaan zijn groot, de vergrijzing die landelijk al aanzienlijk is is in het noorden nog groter. Daarnaast staat de cohesie in de samenleving onder druk en bestaat er relatief veel armoede. Dit zijn nog maar enkele voorbeelden van feiten en ontwikkelingen die hun weerslag hebben op het gezondheidslandschap Noord-Nederland.

In de leergang 'Met gezond verstand' gaan we aan de slag met deze opgaven en uitdagingen. Dát deze uitdagingen er zijn, is bij velen niet geheel onbekend. Maar hoé kunnen we de situatie verbeteren, de uitdagingen aangaan en tot oplossingen komen? De leergang brengt bestuurders, professionals en topambtenaren uit diverse lagen van het gezondheidslandschap bijeen om hier gezamenlijk aan te werken. Met de beste denkers en doeners binnen het Noord-Nederlandse gezondheidslandschap gaan we de uitdaging aan: samen toewerken naar een eerste stap richting de oplossingen, en daarmee handelingsperspectief bieden aan spelers in de regio. Daarnaast laten we ons inspireren door voorbeelden elders en top-sprekers uit het noorden en andere delen van Nederland.

Waarom deze Leergang?

Het doel van de leergang is om samen te werken aan oplossingen voor de uitdagingen die we tegenkomen in het Noord-Nederlands gezondheidslandschap. Inhoudelijke verdieping en samen werken krijgt extra waarde door de inbreng van verschillende perspectieven. Natuurlijk het perspectief van de wetenschap, maar ook het perspectief van de bestuurlijke wereld en de praktijk.

De leergang is opgedeeld in vijf modules, waarbij in iedere module een andere uitdaging centraal staat. Iedere module biedt kennis en inzicht, maar ook handelingsperspectief. We dagen de deelnemers uit elkaar op te zoeken, en samen aan de slag te gaan met wat vandaag of morgen al anders kan.

In Noord-Nederland bestaan diverse samenwerkingen binnen het gezondheidslandschap. Het doel van de modules is dan ook om deze samenwerkingsverbanden nog beter te benutten. We kijken naar wat er al goed gaat, waar behoefte is aan handelingsperspectief, en wat toe te passen is in andere of nieuwe verbanden. Zo leren we optimaal van elkaar.

De leergang is een succes als deelnemers na afronding beter zicht hebben op de richting waarop ze gaan sturen, concrete ideeën hebben voor vernieuwingen en verbeteringen in het Noord-Nederlandse gezondheidslandschap, hun netwerk hebben uitgebreid zodat ze weten met wie ze dat samen kunnen doen, en geïnspireerd zijn om daar ook daadwerkelijk mee aan de slag te gaan.

Op basis van de vijf modules zal een essay worden samengesteld waarin kennis, initiatieven en geleerde lessen worden samengebracht.

Waarom Noord-Nederland?

We gaan deze uitdagingen aan met een groep bestuurders, professionals en topambtenaren uit het gezondheidslandschap (zorgaanbieders, onderzoekers-instituten, verzekeraars, onderwijsinstellingen, gemeenten, waterschappen en provinciale organisaties) vanuit de provincies Friesland, Groningen en Drenthe. We kiezen voor deze regio omdat de uitdagingen waar het Noord-Nederlandse zorglandschap voor staat veelal regionaal zijn, en deze problemen toch vaak anders zijn dan die in de rest van Nederland.

Ook 'beperken' we ons tot Noord-Nederland om de opgedane kennis, de gecreëerde ideeën en de opgebouwde relaties ook toepasbaar te maken. Zonder de opgedane kennis en ideeën exclusief te houden voor ons mooie noorden. We zullen graag de opbrengst delen met anderen.

Natuurlijk kent Noord-Nederland niet alleen maar uitdagingen; de regio heeft ook sterke troeven. Zo zijn de drie provincies samen uitgeroepen tot Europese voorbeeldregio op het gebied van healthy ageing (oftewel gezond ouder worden). Er zijn daarnaast al veel sterke samenwerkingsvormen en er wordt veel gedaan aan profilering. Dat vertaalt zich echter nog niet altijd naar concrete resultaten. Ook de regiobeelden van zorgverzekeraars stellen vast dat een nieuwe samenwerking nodig is om de gezondheidsuitdagingen tegemoet te treden.

Uitgangspunt bij deze Leergang zijn telkens het overzicht van en het inzicht in de maatschappelijke vraagstukken die verbonden zijn aan het gezondheidslandschap in Noord-Nederland. Om vanuit dit overzicht en inzicht uitzicht te creëren in het benutten van kansrijke oplossingen. Dat dit in het complexe zorglandschap bijna per definitie ook vernieuwing van samenwerking vraagt is evident. Niet alleen samen denken, maar vooral samen handelingsperspectief creëren. Zo komen we samen tot vooruitgang.

Een initiatief van Noord-Nederlandse bestuurders in- en om het zorglandschap

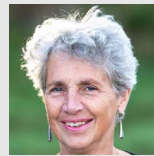
De leergang 'Met gezond verstand' is een initiatief van de programmaraad, in samenwerking met de Aletta Jacobs School of Public Health, de Rijksuniversiteit Groningen, het UMCG en Berenschot. De programmaraad waakt voor kwaliteit, inhoud en aansluiting en bestaat uit:

Leden van de programmaraad

Jetta Klijnsma

*Commissaris van de Koning
provincie Drenthe*

Wieteke Beernink

Bestuurder Accare

Hans Schrikkema

*Provinciesecretaris
Gedeputeerde Staten
Provincie Groningen*

Paul van der Wijk

*Bestuursvoorzitter
Wilhelmina Ziekenhuis Assen*

Ruth Peetoom

Voorzitter Nederlandse GGZ

Wilja Strating

Manager zorginkoop Menzis

Theo Hartman

Directeur GGD Fryslân

Ellen van Selm

Burgemeester gemeente Opsterland

Schurende perspectieven, dilemma's, inspiratie en casuïstiek

In de modules van de Leergang brengen we steeds verschillende elementen samen. Allereerst is het thema van iedere module te beschouwen als een taai thema of een dilemma. Omgeven met veel "enerzijds" en "anderzijds". Complex vanuit de inhoud of vanuit het speelveld. Wat gebracht wordt is kennis en ervaring vanuit verschillende perspectieven en invalshoeken. Wetenschap, praktijk, de bestuurlijke wereld of ook vanuit onverwachte hoek (leren van andere omgevingen als sport en cultuur). En op een bijzondere en relevante plek. Zo ontstaat inspiratie. Tot slot gaan deelnemers van de Leergang altijd met elkaar aan de slag. Met verrassende werkvormen, maar altijd gericht op reële casuïstiek, die wordt ingebracht door een probleemeigenaar. Zo ontstaat relevantie.

Over de setting: een passende omgeving om de uitdagingen aan te gaan

Om de uitdagingen van het Noord-Nederlandse gezondheidslandschap aan te gaan, zullen we ons onderdompelen in de sfeer van een toepasselijke locatie. Iedere module heeft een andere locatie die aansluit bij het thema dat besproken wordt.

Voor wie is de Leergang bestemd?

Deelnemers komen voort uit organisaties die een verantwoordelijkheid hebben in het Noord-Nederlands zorglandschap. Juist de variatie van de deelnemers zorgt voor een rijkheid in perspectieven en een hoog lerend vermogen. Wel richten we ons op bestuurders, professionals en topambtenaren. Mensen, die aan de knoppen zitten. In de uitvoering, in de dienstverlening of in het beleid.

We denken aan de volgende doelgroepen:

- Bestuurders van gemeenten, provincies en onderwijsinstellingen
- Topambtenaren bij gemeenten en provincies (management, senior beleidsambtenaren)
- Hoger managementkader en bestuurders en topprofessionals van GGD, GGZ, verzorgingstehuizen, ziekenhuizen, huisartsenorganisaties, ROS, bestuurders ROC's, Hogescholen etc.
- Bestuurders, (regio-)managers zorgverzekeraars.
- Toezichthouders en bestuurders in zorg en welzijn.
- Ervaringsdeskundigen (sterk uit armoede)

Het minimum aantal deelnemers aan de Leergang is vijftig en het maximum ligt op tachtig. Zo kunnen we een interactief programma aan bieden en behoudt de Leergang een exclusief gehalte.

2. Vijf modules over inhoudelijke thema's

De leergang bestaat uit vijf modules. De eerste bijeenkomst is bedoeld als kennismaking, zowel met elkaar als met de uitdagingen van het Noord-Nederlands gezondheidslandschap. Tijdens de vervolgsessies gaan we daarmee aan de slag: hoe maken we slagkracht en zetten we gezamenlijk de eerste stappen richting oplossingen?

Reizen door het Noord-Nederlands gezondheidslandschap

We organiseren een leergang van vijf modules, telkens met een ander thema en een andere uitdaging die centraal staat. Voor iedere module worden sprekers uitgenodigd, en kijken we naar een specifieke casus. De modules worden op verschillende locaties binnen de drie provincies gegeven, zo reizen we door het gezondheidslandschap van Noord-Nederland. Bij alle modules zijn ervaringsdeskundigen aanwezig, mensen die aan den lijve de gevolgen hebben ervaren van de gezondheidsuitdagingen.

Een programma waarin de veerkracht en adaptiviteit centraal staan

Het programma behandelt vijf modules met verschillende thema's, waar binnen ieder thema de veerkracht en adaptiviteit van het gezondheidslandschap centraal staan. Van daaruit worden verschillende uitdagingen en problemen behandeld en wordt er gezamenlijk gewerkt aan handelingsperspectieven.

De programmaraad heeft vijf inhoudelijke thema's benoemd voor de modules. De eerste module gaat vooral om het naar boven halen van uitdagingen: welke uitdagingen zien we vanuit verschillende onderdelen van Noord-Nederlandse domeinen. De vervolgm modules gaan eenieder in op een thema, waarbij de laatste module samenvattend is: wat nemen we mee naar de praktijk. De genoemde locaties en sprekers zijn in veel gevallen vastgelegd en soms nog suggesties.

De thema's van modules zijn (op volgorde) als volgt:

Module 1

Samen op zoek naar de uitdagingen van het Noord-Nederlands gezondheidslandschap.

Wat moet de gezamenlijke koers in het Noord-Nederlands gezondheidslandschap zijn, en hoe bundelen we de krachten van de afzonderlijke organisaties binnen het gezondheidslandschap?

Sprekers:

- Daan Roovers, Denker des Vaderlands
- Dr. Danny van Elswijk en Ilanaha Schriki, CBS
- Drs. Wouter Bos, Bestuursvoorzitter Menzis
- Marianne de Visser, Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)

Als het gaat over gezondheid kunnen cijfers en statistieken je al snel laten duizelen. Veel weten we al. Niet altijd combineren we al die kennis. In de eerste module willen we het kaf van het koren scheiden. Welke vraagstukken verdienen echt onze aandacht? Waar moeten we echt nu op anticiperen? Zo brengen we focus aan, en kunnen we aan de slag met de vraagstukken waar we samen het verschil op kunnen maken.

Locatie:

UMCG

Module 2

Digitalisering van het gezondheidslandschap: de uitdagingen en kansen.

Hoe zorgen we ervoor dat we de kansen van digitalisering benutten en tegelijkertijd de kwaliteit en toegankelijkheid van dienstverlening waarborgen? Hoe combineren we belangrijke meerwaarde met goede spelregels voor privacy en ethiek?

Sprekers:

- Prof. dr. Marcel Boersma
Hoogleraar digital society/
burger
- Ton Rademaker
Managing director
HTRIC

Technologische ontwikkelingen en toepassingen kunnen een belangrijke rol spelen in het aangaan van uitdagingen op het vlak van gezondheid. Tegelijkertijd brengen deze ook nieuwe praktische vragen en ethische dilemma's met zich mee. Hoe waarborg je de toegankelijkheid van het zorgstelsel, hoe behoud je eenzelfde of betere kwaliteit, en welke grenzen stel je?

Locatie:

HealthHub Roden

Module 3

Arbeidsmarkt van de zorg: tekorten en een hoge werkdruk. Hoe vinden we de juiste mensen?

Hoe zorgen we voor (het behouden van) voldoende geschikt personeel zonder met elkaar te concurreren? Hoe werkt de arbeidsmarkt. Hoe behouden we talent en kunnen we de arbeidsmarkt aan jagen?

Sprekers:

- Dr. Arjen Edzes Lector
arbeidsmarkt
- Prof. dr. Ellen Verbakel
Radboud Universiteit
- Peter den Oudsten
Voormalig burgemeester
van Groningen en Utrecht;
bestuur Groninger
Zorgakkoord

Een sterk gezondheidslandschap heeft behoefte aan goede mensen. Maar passen opleidingen bij de behoeften van de toekomst, en hoe gaan we om met de tekorten op de arbeidsmarkt? Ook op dit vlak zullen adaptief vermogen en veerkracht nodig zijn. Hoe kan de sector de handen ineen slaan, en ervoor zorgen dat krapte en flexibiliteit niet ten koste gaan van kwaliteit?

Locatie:

Nader te bepalen

Module 4

Streven naar verandering: waardegedreven gezondheid

Welke elementen vormen samen 'gezondheid'? Wat zijn de opgaves die daaraan gekoppeld zijn en wat kunnen we beïnvloeden? Welke doelstellingen kunnen we formuleren voor de gezondheid in Noord-Nederland, en hoe kunnen we daar gezamenlijk op gaan sturen?

Sprekers:

- dr. Han de Ruiter
Lector waardegedreven
zorg
- Emma Bruns
Journalist NRC
- Ruth Peetoom voorzitter
Nederlandse GGZ
- Peter Verschuren
Wethouder Midden-
Groningen

Voorkomen is beter dan genezen. Het mag een cliché zijn, toch is ons stelsel nog niet op deze leest geschoeid. De inrichting en financiering van het gezondheidslandschap zijn in sterke mate gedreven door ziekte en zorg, in plaats van preventie en gezondheidsbevordering. We verkennen de kansen van gezamenlijke gezondheidsdoelstellingen en de manier waarop we een meer waardegedreven gezondheidsbeleid kunnen realiseren.

Locatie:

**University Campus
Friesland**

Module 5

Brede welvaart en healthy ageing - Conclusies en afsluiting

Hoe zorgen we ervoor dat we dat een impuls kunnen geven aan de gezondheid, zodanig dat het aantal gezonde jaren toeneemt? Hoe zorgen we dat gezondheidsverschillen in Noord-Nederland afnemen? Welke verschillen zijn acceptabel en welke ook niet?

Plus als extra vraag: waar moet een essay over het gezondheidslandschap aan voldoen? Om geleerde lessen, inspirerende ideeën en bruikbare oplossingen niet verloren te laten gaan.

Sprekers:

- Planbureau voor de
leefomgeving
- Dr. Bertus Jeronimus
Gelukpsycholoog,
Rijksuniversiteit Groningen
- Prof. dr. Jet Bussemaker
voorzitter Raad voor
Volksgezondheid &
Samenleving
- Prof. dr. Jochen Mierau
Hoogleraar Economie van
de Volksgezondheid

Gezondheid hangt samen met tal van andere zaken. In de noordelijke provincies zijn grote tegenstellingen te zien op het vlak van brede welvaart. Sommige gebieden staan bovenaan de Nederlandse ranglijst (Noord-Drenthe, Zuidwest-Friesland) terwijl anderen bij de hekkensluiters horen (Delfzijl, Oost-Groningen). Waar ligt dat aan, en wat kunnen we van elkaar leren om de brede welvaart te verbeteren? We sluiten de leergang af met concrete vervolgstappen die een bijdrage leveren aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en het versterken van de gezondheid in het noorden.

Locatie:

Nader te bepalen

3. Nuttige informatie over de Leergang

Iedere module vindt plaats op donderdag, in de namiddag en avond, van 16:30 tot 22:00 en zijn inclusief diner.

Module 1	Kennismaking met elkaar en de uitdagingen van het Noord-Nederlands gezondheidslandschap	Datum: 22 september 2022	Tijd: 16:30 tot 22:00 uur
Module 2	Digitalisering van het gezondheidslandschap. De uitdagingen en kansen	Datum: 27 oktober 2022	Tijd: 16:30 tot 22:00 uur
Module 3	Arbeidsmarkt van de zorg: tekorten en een hoge werkdruk. Hoe vinden we de juiste mensen?	Datum: 24 november 2022	Tijd: 16:30 tot 22:00 uur
Module 4	Streven naar verandering: waardegedreven gezondheid	Datum: 19 januari 2023	Tijd: 16:30 tot 22:00 uur
Module 5	Brede welvaart en healthy ageing Conclusies en afsluiting	Datum: 16 februari 2023	Tijd: 16:30 tot 22:00 uur

Kosten

De organisatie van de leergang 'kost' vanzelfsprekend geld. We vragen van iedere deelnemer een bijdrage in de kosten. Deelname kost per deelnemer € 1.695 exclusief btw voor de gehele leergang, inclusief alle catering en voorzieningen tijdens de vijf modules. Deelname is alleen mogelijk aan de leergang als geheel. Bij afwezigheid kan een collega de vaste deelnemer kosteloos vervangen.

Inschrijvingen

We zijn natuurlijk op zoek naar betrokken, gedreven en oplossingsgerichte bestuurders, professionals en top-ambtenaren in en rondom het gezondheidslandschap. We richten ons op het Noord-Nederlands gezondheidslandschap, wat de provincies Friesland, Groningen en Drenthe omvat. Een inschrijving is persoonlijk en is geldig voor de gehele leergang: een deelnemer doet aan alle vijf de modules mee. Kan hij of zij onverhoopt een keer niet, dan is het mogelijk én wenselijk een vervanger te sturen. Hieraan zijn geen extra kosten verbonden.

Vragen?

Enthousiast en wil je je graag inschrijven?

Dat kan via info@leergangmetgezondverstand2022.nl.

Heb je vragen?

Neem dan contact op met de organisatie via Guda Vlug (030 - 29 168 55).